

UNIVERZITA PARDUBICE

Fakulta zdravotnických studií

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Hospicová péče – představy zdravotníků a laiků

Autor práce: Bc. Jana Strašková

Studijní program: Ošetrovatelství

Studijní obor: Ošetrovatelství ve vybraných klinických oborech

Akademický rok: 2010-2011

Oponent práce: MUDr. Zdeněk Kalvach, CSc.

Kritéria hodnocení práce	Hodnocení 1 - 2 - 3 - 4
Všeobecná charakteristika práce	
Kvalita a aktuálnost teoretických poznatků	1
Vyjádření vlastních myšlenek a vyvození závěrů	2
Odborný přínos	3
Stupeň obtížnosti práce	2
Posouzení výzkumné části	
Stanovení výzkumného problému	2
Formulace hypotéz a vytýčení cílů práce	2
Vhodnost zvolených technik a metodických postupů	3
Splnění cílů práce	2
Práce s odbornou literaturou	
Kvalita, aktuálnost a relevantnost zdrojů	1
Správnost bibliografických citací a odkazů	1
Formální stránka práce	
Dodržení doporučených pravidel a norem formální úpravy (směrnice UPa)	1
Jazyková úroveň práce	1
Kvalita, opodstatněnost a srozumitelnost příloh, tabulek a obrázků	1

Oponentský posudek diplomové práce

Autorka práce: Jana Strašková

Název diplomové práce: Hospicová péče – představy zdravotníků a laiků

Škola: Univerzita Pardubice – Fakulta zdravotnických studií

Studijní program: N5341 Ošetřovatelství

Rok: 2011

Oponent: MUDr. Zdeněk Kalvach, CSc., Medicover Praha

Rozsah: Oponovaná práce má 61 stran vlastního textu, 3 strany literárních odkazů a 12 stran příloh.

Formální zpracování: Zpracování a formální uspořádání jsou pečlivá a odpovídají požadavkům kladeným na diplomové práce. Přehlednost zvyšuje samozřejmě používání tabulek (15) a grafů (34) - ty jsou méně vhodně číslovány jako „obrázky“. Z formálního hlediska je škoda několika neopravených „překlepů“ a pokroucených formulací. Např. v obsahu „7. Nejčastější symptomy u pokročilým onemocnění“, v úvodu na s. 9 „Zdravotnický personál se postupně začíná vzdělávat v oblasti paliativní medicíně ...“ „O důstojném umírání se i více píše v časopisech a v novinách a mluví se a o hospicích se mluví i v mediálních prostředcích“. V obsahu je zvykem číslovat kapitoly „s tečkou“ (1., 2. atd.). K formálním nepřesnostem patří pojem „obvodní lékař“ (s. 50) místo praktického lékaře (všeobecného praktického lékaře).

Téma: Zvolené téma je vysoce aktuální a autorka v teoretické části prokázala jeho velmi dobrou znalost včetně ujasnění základních pojmů. K těm jen několik drobných poznámek: Diskutabilní je rozlišování paliativní a hospicové péče – osobně s postojem autorky souhlasím, ale např. Česká společnost paliativní medicíny chápe pojmy jako zaměnitelné. Právě tak mnozí neuznávají pojem „pasivní eutanázie“ – jde buď o paliativní přístup s odstoupením od marné léčby, nebo o zanedbání péče. Aktivní eutanázie není odmítána

celosvětově (ostatně sama autorka zjistila, že i většina jejích respondentů se pro ni vyslovuje). Symptomy paliativní péče jsou zvoleny a popsány výstižně, byť s ohledem na limitovaný rozsah s nevyhnutelnou stručností. Snad jen u zmatenosti bych doplnil, že jde o delirantní stavy.

Literární rešerše: V praktické části chybí alespoň stručná úvodní literární rešerše, nikoliv obecně o tématu, ale konkrétně k výzkumným cílům, i jako východisko k diskusi a v ní uvedenému srovnání autorčiných výsledků s jinými autory.

Metodika: Metodika výzkumu by si zasloužila vysvětlení, jak byli respondenti vybíráni. Šlo o náhodný výběr? Proč převažují muži (57 % oproti 43%) a středoškoláci? Je vhodné upřesnit, že nejde o sociologický výzkum, ale o anketu (viz např. M. Dismar: Jak se vyrábí sociologická znalost – příručka pro uživatele, Praha: Karolinum, 2002).

Statistické zpracování: U statistického zpracování je otázkou srovnatelnost výsledků různých velkých souborů (95 proti 28) i vhodnost použití metody chí kvadrátu. Vysvětlení by si zasloužilo, proč jako diskriminant informovanosti bylo zvoleno právě 9 otázek ze 13 u zdravotních sester, respektive 10 z 15 u laiků? Pro statistické srovnání úrovně informovanosti by bylo vhodnější, kdyby soubory otázek pro laiky a zdravotní sestry byly totožné.

Diskuse: V diskusi bych ocenil širší srovnání výsledků šetření s literárními údaji (limitem je však závazný rozsah práce) a také diskusi vlastních výsledků a jejich rozporů: např. zdravotní sestry považují počet hospiců za dostatečný, ale současně čekací dobu za velmi dlouhou (přesahující 8 měsíců), laici zase uvádějí, že vědí, co je to hospic, ale chybně uvádějí jeho funkci?!

Závěr: V závěru by se neměly objevit zcela nové informace, neuvedené ve výsledcích či diskusi – např. názory respondentů po vyplnění dotazníku, údaje sester o frekvenci překladů do hospice.

Literární odkazy: Literárních odkazů je přiměřeně 44, jsou relevantní, české i zahraniční a jejich citační uvádění je správné.

Výsledky: Pokud jde o výsledky, je řada konkrétních zjištění zajímavá a závažná. Např. nikdo nepodával o hospicích informace, 75 % laiků neví o možnosti domácího hospice, jen 5 % respondentů by hledalo odpovědi a informace o hospici u lékařů. Přínosným nápadem je

informační leták o hospicích do lékařských čekáren. Pokud jde o převažující souhlas s eutanázií, je nutno předpokládat, že řada respondentů si tento pojem chybně vykládá (např. jako synonymum paliativní/ hospicové péče či ušlechtilé důstojné dobré smrti – tedy „jsem pro, i když nevím, co se tím myslí“). Zajímavé by bylo ověření sestrami proklamovaných překladů do hospice jejich skutečnou realitou (např. dotazem u primáře oddělení nebo dotazem na překlady v chrudimském hospici).

Dotazy na autorku:

- 1) Proč zvolila za rozhraní mezi informovaností a neinformovaností právě 9 otázek ze 13, respektive 10 z 15?
- 2) Jak byli respondenti pro anketu vybíráni a proč převažují muži?
- 3) Jak si autorka vysvětluje rozpor mezi převažujícími tvrzeními zdravotních sester, že hospicových míst je dostatek, ale čekací doby jsou velmi dlouhé (v měsících), ale přesto se do hospiců překládá z akutních nemocničních oddělení?

Hodnocení: Domnívám se, že autorka jasně splnila nároky kladené na diplomovou práci, osvědčila schopnost práce s odbornou literaturou i schopnost přípravy, provedení a zpracování výsledků výzkumného projektu. Proto práci celkově hodnotím jako velmi dobrou, tedy 2.

Využití pro praxi: Jako výstup pro praxi by autorka měla připravit návrh informačního letáku o hospicové péči včetně domácí pro laickou veřejnost.

V Praze dne 12. 5. 2011

MUDr. Zdeněk Kalvach, CSc.